EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 11.5.2012
COM(2012) 212 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 soveltamisesta

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto ... 3

2. Asetuksen soveltamisala ... 4

2.1. Suurkeittiöt ... 4

2.2. Tekstiilit ja kosmetiikka ... 5

3. Muuntogeenisten organismien käyttökielto luonnonmukaisessa tuotannossa ... 6

3.1. Yleiset kokemukset GMO:iden käyttökiellosta ... 7

3.2. Muiden kuin GMO:iden tuottamien tuotteiden saatavuus ... 8

3.3. Myyjän ilmoitus ... 9

3.4. Erityisten enimmäiskynnysarvojen toteutettavuus (satunnaiset tai teknisesti väistämättömät GMO-esiintymät) ja niiden vaikutus luonnonmukaisen tuotannon alaan ... 9

4. Sisämarkkinoiden ja valvontajärjestelmän toimivuus ... 10

5. Tuontijärjestelmän soveltaminen ... 11

5.1. Tuonti vastaavuusjärjestelmässä ... 11

5.1.1. Vastaavien takeiden tarjoamista koskeva kolmansien maiden hyväksyntä ... 12

5.1.2. Tarkastuslaitosten ja -viranomaisten hyväksyminen vastaavat takeet antaviksi ... 12

5.2. Tuonti vaatimusten noudattamista koskevassa järjestelmässä ... 13

5.3. Tarkastustodistus ... 13

6. Päätelmät ... 14

LIITE ... 16

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 soveltamisesta

1. JOHDANTO

Luonnonmukaista maataloutta harjoitettiin EU:ssa vuonna 2009 8,6 miljoonan hehtaarin suuruisella alalla, mikä on 4,7 prosenttia EU:n 27 jäsenvaltiossa (EU-27) käytössä olevasta maatalousmaasta. Vuosina 2006–2009 luonnonmukaisen maatalouden vuotuinen kasvu oli keskimäärin 7,7 prosenttia EU-15:ssä ja 13 prosenttia EU-12:ssa (EU-15:n osuus oli 81 prosenttia kaikista luonnonmukaisista tuotantoalueista EU:ssa vuonna 2009). Luonnonmukaista maataloutta harjoittavia tiloja oli noin 197 000 vuonna 2008 eli 1,4 prosenttia EU-27:n kaikista tiloista. Luonnonmukaisen tuotannon osuus oli arvioiden mukaan 2 prosenttia kaikista elintarvikemenoista EU-15:ssä vuonna 2007[1].

Neuvoston asetus (EY) N:o 834/2007[2] ja sen täytäntöönpanoasetukset, komission asetukset (EY) N:o 889/2008[3] ja (EY) N:o 1235/2008[4] muodostavat oikeudellisen kehyksen luonnonmukaisille elintarvikkeille ja luonnonmukaiselle viljelylle EU:n tasolla.

Jo asetuksen (EY) N:o 834/2007, jäljempänä ’asetus’, laatimisvaiheessa neuvosto toi esiin luonnonmukaisen viljelyn dynaamisen kehityksen ja pyysi useiden sellaisten seikkojen myöhempää uudelleentarkastelua, joiden osalta katsottiin, että uusien sääntöjen soveltamisesta saadut kokemukset olisi otettava huomioon. Asetuksen 41 artiklassa eritellään seuraavat seikat, joita on tarkasteltava uudelleen:

a) asetuksen soveltamisala erityisesti suurkeittiöiden valmistamien luonnonmukaisten elintarvikkeiden osalta;

b) muuntogeenisten organismien (GMO) käyttökielto, mukaan luettuina sellaisten tuotteiden saatavuus, jotka eivät ole muuntogeenisten organismien tuottamia, myyjän antama ilmoitus, erityisten enimmäiskynnysarvojen toteutettavuus ja vaikutus luonnonmukaisen tuotannon alaan;

---

1 Lisää tietoja sekä lukuja luonnonmukaisesta maataloudesta annetaan vuonna 2010 ilmestyneessä komission julkaisussa "An analysis of the EU organic sector", jonka saa osoitteesta http://ec.europa.eu/agriculture/organic/files/eu-policy/data-statistics/facts_en.pdf

2 Neuvoston asetus (EY) N:o 834/2007, annettu 28 päivänä kesäkuuta 2007, luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 2092/91 kumoamisesta (EUVL L 189, 20.7.2007, s. 1).

3 Komission asetus (EY) N:o 889/2008, annettu 5 päivänä syyskuuta 2008, luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä luonnonmukaisen tuotannon, merkintöjen ja valvonnan osalta (EUVL L 250, 18.9.2008, s. 1).

4 Komission asetus (EY) N:o 1235/2008, annettu 8 päivänä joulukuuta 2008, neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä kolmansista maista tuotavien luonnonmukaisten tuotteiden tuontijärjestelyjen osalta (EUVL L 334, 12.12.2008, s. 25).

c) sisämarkkinoiden ja valvontajärjestelmän toimivuus ja erityisesti sen arviointi, etteivät vakiintuneet käytännöt johda epäreiluun kilpailuun eivätkä estä luonnonmukaisten tuotteiden tuotantoa ja markkinoille saattamista.

Tässä kertomuksessa komissio tarkastelee kokemuksia, joita asetuksen soveltamisesta on saatu 1. päivästä tammikuuta 2009, jolloin sen soveltaminen alkoi.

Kertomuksessa keskitytään edellä esitettyihin kolmeen pääaiheeseen. Lisäksi siinä tuodaan esiin joitakin muita tärkeitä aiheita, joista keskustellaan jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kanssa.

Jotta asetuksesta tähän mennessä saadusta kokemuksesta saataisiin selkeämpi kuva, komissio toimitti jäsenvaltioille ja sidosryhmille kyselylomakkeen, joka jaettiin kaikille luonnonmukaisen maatalouden neuvoa-antavan ryhmän jäsenille. Kyselyyn saatiin maaliskuussa 2011 vastaus 26 jäsenvaltiolta ja yhdeltätoista sidosryhmältä. Näistä vastauksista saatiin tärkeää palautetta tätä kertomusta varten.

2. ASETUKSEN SOVELTAMISALA

Asetus loi perustan yksityiskohtaisille tuotantosäännöille aloilla, joilla ei vielä ollut yhdenmukaistettuja sääntöjä[5]. Toistaiseksi lopulliset soveltamissäännöt on julkaistu luonnonmukaisesta vesiviljelystä, merilevä mukaan luettuna, sekä luonnonmukaisesta hiivasta. Luonnonmukaista viininvalmistusta ja luonnonmukaisia rehuja koskevia sääntöjä valmisteltiin parhaillaan, kun tätä kertomusta laadittiin. Muutamilla muilla aloilla, kuten siipikarja- ja kasvihuonetuotannossa, nykyisiä tuotantosääntöjä ei ole vielä tarkistettu.

Tässä luvussa keskitytään tarkastelemaan suurkeittiöissä saatuja kokemuksia sekä kysymystä tekstiili- ja kosmetiikka-alan mahdollisesta sisällyttämisestä asetuksen soveltamisalaan. Joidenkin sellaisten perustamissopimuksen liitteen I ulkopuolisten tuotteiden, jotka kuitenkin liittyvät läheisesti liitteen I tuotteisiin tai maaseudun elinkeinoelämään, kuten mehiläisvahan, eteeristen öljyjen tai mateen luonnonmukaisuuden sertifiointia ei tarkastella tässä yksityiskohtaisesti. Komissio kuitenkin myöntää, että on tarpeen selvittää, voidaanko tällaiset tuotteet sertifioida asetuksen säännösten mukaisesti, jos kyseisten tuotteiden tuotannossa noudatetaan asetuksessa vahvistettuja vaatimuksia.

2.1. Suurkeittiöt

Luonnonmukaisten tuotteiden valmistus ravintoloissa, sairaaloissa, ruokaloissa ja muissa elintarvikealan yrityksissä kasvaa tasaisesti sekä yksityisellä että julkisella sektorilla. Catering-alalla on hyvin erilaisia yrityksiä pienistä ravintoloista suuriin catering-ketjuihin.

Asetuksen laatimisaikaan catering-alan sisällyttämistä asetuksen soveltamisalaan pidettiin ennenaikaisena ja luonnonmukaiseen tuotantoon viittaavien ilmaisujen suojaa riittävänä. Ateriapalvelualalla sovelletaan kuitenkin jo nyt EU:n hygieniasääntöjä ja elintarvikkeiden

[5] Kuten luonnonmukainen viini ja luonnonmukainen vesiviljely, merilevä mukaan luettuna, sekä luonnonmukainen hiiva.

pakkausmerkintöjä koskevia sääntöjä, joiden mukaan tuotantotapaan viittaavia merkintöjä ei saa käyttää tavalla, joka saattaisi johtaa ostajaa harhaan[6].

Seitsemän jäsenvaltiota on nyt ottanut käyttöön kansalliset säännöt, kun taas kymmenessä muussa jäsenvaltiossa sovelletaan yksityisiä standardeja. Nämä säännöt koskevat ainesosien, aterioiden, ruokalistojen tai kokonaisten ateriapalvelutoimintojen sertifiointia. Jäsenvaltioissa, joissa on vakiintunut valvontajärjestelmä, ei ole esiintynyt erityisiä vaikeuksia. Useat jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet suunnittelevansa ateriapalvelutoiminnan sääntelyhankkeita kansallisella tai alueellisella tasolla.

Useimmat jäsenvaltiot ovat sitä mieltä, ettei ateriapalvelutoimintaan pitäisi soveltaa luonnonmukaisesta tuotannosta annettua EU:n asetusta lyhyellä aikavälillä, eikä vain siksi, että tämä monimutkaistaisi asiaa, vaan myös siksi, että toiminnalla on sen paikallisen luonteen vuoksi vähäinen vaikutus kauppaan. Komissio päättelee, ettei ateriapalvelutoimintaa toistaiseksi ole tarpeen sisällyttää asetuksen soveltamisalaan, mutta seuraa tiiviisti kehitystä tällä alalla.

2.2. Tekstiilit ja kosmetiikka

Luonnonmukaiseen tuotantoon viittaavien tekstiilien ja kosmetiikan markkinat ovat viime vuosina kasvaneet merkittävästi. Näille tuotteille on kehitetty yksityisiä sertifiointijärjestelmiä. Nämä kaksi tuoteluokkaa eivät kuitenkaan sisälly luonnonmukaista tuotantoa koskevaan EU:n oikeudelliseen kehykseen, joka rajoittuu joukkoon maataloustuotteita[7] (erityisesti jalostamattomat maataloustuotteet tai elintarvikkeina käytettävät jalostetut maataloustuotteet). Vaikka yleisesti katsotaan, että tekstiilit ja kosmetiikka ovat molemmat arvokkaita myyntikanavia luonnonmukaisesti tuotetuille raaka-aineille, luonnonmukaisen tuotannon alalla on käyty keskustelua siitä, aiheuttaako luonnonmukaiseen tuotantoon tehtävien viittausten käyttö nykyisen asetuksen soveltamisalan ulkopuolisissa maataloustuotteissa riskin ilmaisun ”luonnonmukainen” uskottavuudelle elintarvikkeissa. Lisäksi olisi muistettava, että asetusta olisi muutettava perusteellisesti, jotta muut kuin maataloustuotteet voitaisiin sisällyttää siihen järjestelmällisesti.

Tekstiilejä koskevassa unionin lainsäädännössä käsitellään enemmän kuitujen nimityksiä ja merkintöjä kuin tuotantomenetelmiä[8]. Lainsäädäntöä on hiljattain tarkasteltu uudelleen[9] sen yksinkertaistamiseksi ja alan lainsäädäntökehyksen parantamiseksi. Vapaaehtoisessa EU:n ympäristömerkkijärjestelmässä[10] on otettu käyttöön tekstiilituotteita koskevat arviointiperusteet[11]. Jos puuvillatuotteesta 95 prosenttia on valmistettu luonnonmukaisesti

---

6 Direktiivi 2000/13/EY.

7 Lueteltu luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä 28 päivänä kesäkuuta 2007 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 1 artiklan 2 kohdassa (EUVL L 189, 20.7.2007, s. 1).

8 Direktiivi 2008/121/EY.

9 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1007/2011, annettu 27 päivänä syyskuuta 2011, tekstiilikuitujen nimityksistä ja niitä vastaavista tekstiilituotteiden kuitukoostumuksen selosteista ja merkinnöistä.

10 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 66/2010, annettu 25 päivänä marraskuuta 2009, EU-ympäristömerkistä.

11 Komission päätös, tehty 9 päivänä heinäkuuta 2009 (2009/567/EY).

tuotetusta puuvillasta, ilmaisun "luonnonmukaisesti tuotettua puuvillaa" käyttö sallitaan järjestelmän mukaisesti.

Kosmetiikassa on usein maatalouden raaka-aineita, kuten kasviöljyjä ja -uutteita. Väittämien käyttöä kosmeettisissa valmisteissa säännellään kosmetiikasta annetulla unionin lainsäädännöllä[12]. Parhaillaan kehitellään yhteisiä arviointiperusteita kosmeettisissa valmisteissa käytettäviin erilaisiin väittämiin, myös luonnollisuutta ja luonnonmukaisuutta koskeviin väittämiin[13].

Komissio katsoo, että saattaa olla aiheellista tutkia unionin lainsäädännön tarjoamat mahdollisuudet ulottaa ilmaisun "luonnonmukainen" käytön suojelu tekstiileihin ja kosmetiikkaan.

3. MUUNTOGEENISTEN ORGANISMIEN KÄYTTÖKIELTO LUONNONMUKAISESSA TUOTANNOSSA

Yksi asetuksessa vahvistetuista luonnonmukaisen tuotannon yleisperiaatteista on seuraavien käytön kieltäminen:

- muuntogeeniset organismit eli GMO:t[14],
- GMO:ista valmistetut tuotteet[15] tai
- GMO:iden tuottamat tuotteet[16].

Näitä tuotteita pidetään luonnonmukaisen tuotannon ajatuksen vastaisina, eivätkä ne vastaa kuluttajien käsitystä luonnonmukaisista tuotteista.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että GMO:ita ja tuotteita, jotka on valmistettu GMO:ista tai jotka ovat GMO:iden tuottamia, ei saa luonnonmukaisessa tuotannossa käyttää elintarvikkeina, rehuina, valmistuksen apuaineina, kasvinsuojeluaineina, lannoitteina, maanparannusaineina, siemeninä, kasvien lisäysaineistona, mikro-organismeina eikä eläiminä. Tähän on ainoastaan yksi eläinlääkkeitä (rokotteet ja muut) koskeva poikkeus.

---

12 Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1223/2009 20 artikla (EUVL L 342, 22.12.2009).

13 ISO/NP 16128.

14 "Geneettisesti muunnettu organismi (GMO)" määritetään direktiivissä 2001/18/EY..
Esimerkkejä: kasvit ja siemenet geneettisesti muunnetusta soijasta tai maissista.

15 ’Muuntogeenisistä organismeista tuotetulla’ tarkoitetaan kokonaan tai osittain muuntogeenisistä organismeista johdettua tuotetta, joka ei kuitenkaan sisällä muuntogeenisiä organismeja eikä koostu niistä (2 artiklan u kohta).
Esimerkkejä: öljy, tärkkelys tai proteiini geneettisesti muunnetusta soijasta tai maissista, ei muuntogeenistä DNA:ta.

16 ’Muuntogeenisten organismien tuottamalla’ tarkoitetaan tuotetta, joka on johdettu käyttämällä tuotantoprosessin viimeisenä elävänä organismina muuntogeenistä organismia, mutta joka ei kuitenkaan sisällä muuntogeenisiä organismeja eikä koostu niistä tai ole niistä tuotettu (2 artiklan v kohta).
Esimerkkejä: elintarvikkeiden ja rehujen lisäaineet (pääasiassa vitamiineja ja aminohappoja) ja valmistuksen apuaineet (pääasiassa entsyymejä), joita geneettisesti muunnetut mikro-organismit (kuten bakteerit ja sienirihmastot) tuottavat.

Koska luonnonmukaisia tuotantojärjestelmiä ei ole eristetty yleisestä tuotantoketjusta, ei voida täysin sulkea pois sitä, etteikö ei-muuntogeenisissä viljelyjärjestelmissä, kuten luonnonmukaisessa viljelyssä, voisi tahattomasti esiintyä vähäisiä määriä muuntogeenisiä viljelykasveja viljelyn, sadonkorjuun, kuljetuksen, varastoinnin ja jalostuksen aikana. GMO:iden sekoittumisen mahdollisia lähteitä ovat siementen epäpuhtaudet, ristipölyttyminen, karkulaiskasvit sekä sadonkorjuun ja varastoinnin käytänteet. Toinen mahdollinen lähde ovat elintarvikkeiden ja rehujen lisäaineet, joita yleisesti valmistetaan GMO:ista tai joita GMO:t tuottavat.

Vanhassa asetuksessa (ETY) N:o 2092/91[17] oli samat GMO:ita koskevat kiellot, mutta siinä ei puututtu GMO-jäämien tahattomaan esiintymiseen. Erityissääntöjen puuttuessa myös luonnonmukaisessa maataloudessa käytettäviin tuotteisiin sovellettiin muuntogeenisistä elintarvikkeista ja rehuista annetun EU:n asetuksen[18] horisontaalisia sääntöjä. Kyseissä asetuksessa säädetään 0,9 prosenttia yleiseksi enimmäiskynnysarvoksi, josta alkaen GMO:iden tai GMO:ista valmistettujen tuotteiden satunnainen tai teknisesti väistämätön esiintyminen on merkittävä[19].

Tässä mielessä asetuksessa selvennetään, että sovellettavat säännöt ovat GMO:iden väistämättömästä esiintymisestä annetut yleiset säännöt. Lisäksi sen 9 artiklan 3 kohdassa otetaan käyttöön erityissäännöksiä luonnonmukaista tuotantoa harjoittavan toimijan vastuusta GMO:iden esiintymisen välttämisessä luonnonmukaisissa tuotteissa. Pääperiaatteita ovat alhaisin mahdollinen GMO:iden satunnainen esiintyminen luonnonmukaisissa tuotteissa, kuten johdanto-osan 10 kappaleessa todetaan, ja samalla luonnonmukaista tuotantoa harjoittaville toimijoille aiheutuvien aiheettomien rajoitusten ja lisätaakan välttäminen.

3.1. Yleiset kokemukset GMO:iden käyttökiellosta

Edellä mainituista kyselystä käy ilmi, ettei GMO:iden käyttökieltoa koskevan valvontajärjestelmän seuraaminen ole aiheuttanut jäsenvaltioille merkittäviä ongelmia. Rehu mainitaan kuitenkin tuotteena, johon liittyy GMO:iden satunnaisen esiintymisen riski. Soijassa ja maississa raportoitiin havaitun sallittujen GMO:iden hyvin alhaisia alle 0,1 prosentin jäämiä. Toimijat pyrkivät huomattavin ponnistuksin ja yhteisillä aloitteilla pitämään luonnonmukaiset tuotteet puhtaina satunnaisista GMO-esiintymistä. Näiden ennaltaehkäisevien toimien kulut jäävät heidän maksettavikseen.

Joissakin jäsenvaltioissa on kehitetty erityisiä riskianalyysi- ja riskinhallintavälineitä, jotka tarjoavat järjestelmällisen lähestymistavan päätettäessä lisänäytteistä ja valvontakäynneistä. Komissio seuraa näiden välineiden kehittelyä ja ehdottaa tarvittaessa niiden soveltamista EU:n laajuisesti.

---

17 Neuvoston asetus (ETY) N:o 2092/91, annettu 24 päivänä kesäkuuta 1991, maataloustuotteiden luonnonmukaisesta tuotantotavasta ja siihen viittaavista merkinnöistä maataloustuotteissa ja elintarvikkeissa.

18 Muuntogeenisistä elintarvikkeista ja rehuista 22 päivänä syyskuuta 2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1829/2003 12 artiklan 2 kohta (EUVL L 268, 18.10.2003, s. 1–23).

19 Siementen osalta tällaista enimmäismäärää ei ole määritelty.

Komission neuvostolle ja Euroopan parlamentille vuonna 2009 antamassa kertomuksessa muuntogeenisten sekä tavanomaisten ja luonnonmukaisten viljelykasvien rinnakkaiselosta[20] todettiin rinnakkaiselosta, ettei muuntogeenisistä viljelykasveista ole aiheutunut todennettavissa olevaa vahinkoa nykyiselle ei-muuntogeenisten viljelykasvien viljelylle. Komissio antoi vielä 13. heinäkuuta 2010 suosituksen[21] ohjeiksi kansallisista rinnakkaiseloa koskevista toimenpiteistä, joilla estetään muuntogeenisten organismien tahaton esiintyminen tavanomaisesti ja luonnonmukaisesti viljeltyjen kasvien seassa. Suosituksessa todetaan, että EU:n lainsäädännössä vahvistettua 0,9 prosentin enimmäiskynnysarvoa alemmistakin GMO-jäämien esiintymisistä voi aiheutua tulonmenetyksiä luonnonmukaisten tuotteiden kaltaisten maataloustuotteiden tuottajille. Lisäksi siinä todetaan, että GMO:iden sekoittuminen vaikuttaa erityisesti tiettyjen tuotteiden tuottajiin, kuten luomuviljelijöihin, ja vaikutukset näkyvät myös loppukuluttajille, sillä tällainen tuotanto on usein kalliimpaa siksi, että se edellyttää tiukempaa erottelua GMO:iden esiintymisen välttämiseksi, jotta tuotantoon liittyvä hintalisä on perusteltu. Samassa yhteydessä komissio on antanut Euroopan parlamentille ja neuvostolle asetusehdotuksen, jonka hyväksymisen jälkeen jäsenvaltiot voisivat alueellaan rajoittaa GMO:iden viljelyä tai kieltää sen[22].

Äskettäin Euroopan unionin tuomioistuin antoi yhdistetyissä asioissa Monsanto C-58/10–C-68 muuntogeenisistä elintarvikkeista ja rehuista annetusta asetuksesta (EY) N:o 1829/2003 tulkinnan, jonka mukaan tuotteisiin, jotka olivat aiemmin direktiivin 2001/18/EY mukaisesti hyväksyttyjä, sovelletaan ainoastaan kyseisen asetuksen 34 artiklaa, kun jäsenvaltiot toteuttavat suojatoimenpiteitä. Lisäksi Euroopan yhteisöjen tuomioistuin (asia 442-09) tulkitsi asetusta (EY) N:o 1829/2003 hunajassa esiintyvän muuntogeenisen siitepölyn suhteen. Komissio tarkastelee yhdessä jäsenvaltioiden kanssa tätä tuomiota ja arvioi sen vaikutuksia myös rinnakkaiselon osalta.

3.2. Muiden kuin GMO:iden tuottamien tuotteiden saatavuus

Elintarvikkeiden jalostuksessa käytetyt vitamiinit, entsyymit ja aminohapot ovat nykyisin hyvin usein muuntogeenisten mikro-organismien tuottamia, eikä niitä siksi voida käyttää luonnonmukaisessa tuotannossa.

Asetuksessa on poikkeuksellisten tuotantosääntöjen osana annettu komissiolle mahdollisuus säätää GMO:iden tuottamien tuotteiden käyttökieltoa koskevista poikkeuksista, jos on tarpeen käyttää elintarvikkeiden ja rehun lisäaineita ja muita ainesosia, kun näitä ei ole markkinoilla saatavilla muita kuin GMO:iden tuottamia. Komissio ei ole tähän asti myöntänyt tällaisia poikkeuksia.

Joitakin ainesosia, kuten B2 (riboflaviini) ja B12 (kobalamiini) -vitamiineja sekä kymosiinia (juustonvalmistukseen) ja fytaasia (rehuihin), on raporttien mukaan säännöllisesti saatavina vain GMO:iden tuottamina. Sen vuoksi komissio seuraa tiiviisti tilannetta ja ehdottaa tarvittaessa asianmukaisia toimenpiteitä.

---

20 Komission kertomus neuvostolle ja Euroopan parlamentille muuntogeenisten sekä tavanomaisten ja luonnonmukaisten viljelykasvien rinnakkaiselosta, KOM(2009) 153 lopullinen, 2.4.2009. http://ec.europa.eu/agriculture/gmo/coexistence/index_en.htm

21 Komission suositus 2010/C/200/01, 2.7.2010, EUVL C 200, s. 1. http://ecob.jrc.ec.europa.eu/documents/CoexRecommendation.pdf

22 Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi direktiivin 2001/18/EY muuttamisesta siltä osin kuin on kyse jäsenvaltioiden mahdollisuudesta rajoittaa muuntogeenisten kasvien viljelyä tai kieltää se alueellaan, COM(2010) 375 lopullinen, 13.7.2010.

3.3. Myyjän ilmoitus

Kun luonnonmukaista tuotantoa harjoittavat toimijat ostavat tuotantoprosesseihinsa tarvittavia tuotantopanoksia, niiden on varmistettava, etteivät nämä panokset ole GMO:ita eivätkä GMO:ista valmistettuja tai GMO:iden tuottamia. Asetuksen 9 artiklan 2 kohdassa säädetään, että toimijat voivat luottaa tuotteen pakkausmerkintöihin tai mihin tahansa muuhun mukana seuraavaan asiakirjaan, joka on siihen kiinnitetty tai oheistettu direktiivin 2001/18/EY[23], asetuksen (EY) N:o 1829/2003[24] tai asetuksen (EY) N:o 1830/2003[25] mukaisesti, elleivät ne ole saaneet tietoja, joiden mukaan kyseisen tuotteen tuotemerkinnät eivät ole näiden asetusten mukaisia esimerkiksi silloin, kun GMO:iden satunnaista esiintymistä koskeva 0,9 prosentin enimmäiskynnysarvo ylittyy.

GMO:iden tuottamat ja GMO:ista valmistetut tuotteet, jotka eivät ole elintarvikkeita eivätkä rehuja, eivät kuulu GMO-lainsäädännön soveltamisalaan, eikä niille siksi ole asetettu pakkausmerkintöjä ja jäljitettävyyttä koskevia velvoitteita. Sen vuoksi asetuksen 9 artiklan 3 kohdassa säädetään, että luonnonmukaista tuotantoa harjoittavan toimijan on näissä tapauksissa vaadittava tuotteiden toimittajan allekirjoittama vahvistus tai myyjän ilmoitus[26]. Tässä asiakirjassa myyjän on todistettava, ettei hänen tuotteensa ole GMO:ista valmistettu tai GMO:iden tuottama.

Myyjän ilmoitus on oikeudellisesti pätevä toimittajan sitoumus. Sidosryhmät ovat kuitenkin huomauttaneet, etteivät monet yritykset täysin ymmärrä ilmoituksen merkitystä, ja ne voivat kieltäytyä käyttämästä ilmoitusta tai, päinvastoin, allekirjoittaa sen hyvin heppoisesti. Jotkin jäsenvaltiot ovat myös todenneet, että niillä on teknisten ja analyyttisten rajoitusten vuoksi vaikeuksia varmistua ilmoitusten luotettavuudesta.

Komissio katsoo sen vuoksi, että myyjän ilmoituksen luotettavuus ja tehokkuus on hieman arveluttavaa, ja asiaa on tutkittava edelleen.

3.4. Erityisten enimmäiskynnysarvojen toteutettavuus (satunnaiset tai teknisesti väistämättömät GMO-esiintymät) ja niiden vaikutus luonnonmukaisen tuotannon alaan

Vastauksissaan edellä mainitun kyselylomakkeen kysymyksiin melkein kaikki jäsenvaltiot ja useimmat sidosryhmät olivat sitä mieltä, että nykyinen lainsäädäntökehys antaa riittävät takeet GMO:iden käyttökiellosta luonnonmukaisessa tuotantojärjestelmässä. Se varmistaa, että tuotteissa, joita pidetään kaupan ilman GMO-viittauksia päällysmerkinnöissä, on vain satunnaisia ja väistämättömiä alle 0,9 prosentin jääviä GMO-esiintymiä. Muutamat jäsenvaltiot, joissa tehdään viittaukset havaitsemistasoon, suosivat luonnonmukaisessa

---

23 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/18/EY, annettu 12 päivänä maaliskuuta 2001, geneettisesti muunnettujen organismien tarkoituksellisesta levittämisestä ympäristöön ja neuvoston direktiivin 90/220/ETY kumoamisesta – Komission julistus (EYVL L 106, 17.4.2001, s. 1–39).

24 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1829/2003, annettu 22 päivänä syyskuuta 2003, muuntogeenisistä elintarvikkeista ja rehuista; EUVL L 268, 18.10.2003, s. 1–23.

25 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1830/2003, annettu 22 päivänä syyskuuta 2003, muuntogeenisten organismien jäljitettävyydestä ja merkitsemisestä ja muuntogeenisistä organismeista valmistettujen elintarvikkeiden ja rehujen jäljitettävyydestä sekä direktiivin 2001/18/EY muuttamisesta (EUVL L 268, 18.10.2003, s. 24–28).

26 Ilmoituksen malliin viitataan asetuksen (EY) N:o 889/2008 69 artiklassa, ja malli on kyseisen asetuksen liitteessä XIII.

tuotannossa käytettäville tuotteille erityistä enimmäiskynnysarvoa, joka vaihtelee 0,1 prosentin määritysrajasta[27] enintään 0,3 prosenttiin.

Noin viidessä jäsenvaltiossa on yksityiset sertifiointijärjestelmät GMO:iden satunnaisten tai teknisesti väistämättömien GMO-esiintymien sertifioimiseksi luonnonmukaisissa tuotteissa alle 0,9 prosentin yleisen tason. Valvonnassa ilmoitetaan keskityttävän soijaan, maissiin, rapsiin, riisiin ja pellavaan.

Suurimmassa osassa lausuntoja siis kannatetaan saman 0,9 prosentin enimmäiskynnysarvon säilyttämistä GMO:iden satunnaisen esiintymisen osalta luonnonmukaisissa tuotteissa. Erityinen enimmäisarvo monimutkaistaisi järjestelmää ja lisäisi tuottajille ja kuluttajille aiheutuvia kustannuksia.

4. SISÄMARKKINOIDEN JA VALVONTAJÄRJESTELMÄN TOIMIVUUS

Asetuksessa oleva uusi elementti, joka saattaa vaikuttaa sisämarkkinoiden toimintaan, on EU:n tunnuksen käyttöpakko kaikissa EU:ssa luonnonmukaisesti tuotetuissa tuotteissa[28] 1. heinäkuuta 2010 alkaen siten, että siirtymäkausi päättyy viimeistään 30. kesäkuuta 2012. Vaikka voidaan sanoa, että tunnuksen käyttöönotto on sujunut melko onnistuneesti ja laajan tuotejoukon näkyvyyttä on lisätty, sen vaikutusta on tässä vaiheessa kuitenkin mahdotonta arvioida.

Jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet, ettei vuosina 2009 ja 2010 sovellettu valvontajärjestelmä vaikeuta merkittävästi luonnonmukaisten tuotteiden sisämarkkinoiden sujuvaa toimintaa. Useat jäsenvaltiot ja sidosryhmät kuitenkin huomauttivat, että EU:n lainsäädännön tulkinnassa ilmenevät erot edellyttävät luonnonmukaisuutta koskevien sääntöjen varsinaisen täytäntöönpanon yhdenmukaistamista ja joskus niiden yksinkertaistamista kaikkialla unionissa. Vuonna 2010 EU:ssa oli 199 tarkastusviranomaista ja -laitosta, jotka vastasivat luonnonmukaisen viljelyn valvontajärjestelmästä.

Avoimuuden parantamiseksi komissio on antanut asetuksen (EU) N:o 426/2011[29], jolla jäsenvaltiot velvoitetaan 1. päivästä tammikuuta 2013 alkaen laatimaan julkisesti saatavilla oleva päivitetty luettelo toimijoista. Rikkomis- ja sääntöjenvastaisuustapausten osalta komissio katsoo, että vaikka jäsenvaltiot yleensä toteuttavatkin asianmukaisia toimenpiteitä, parantamisen varaa on edelleen tällaisista tapauksista tiedottamisessa, etenkin tietojen välitysnopeuden ja täydellisyyden suhteen.

Jotkut jäsenvaltiot ja sidosryhmät olivat jonkin verran kiinnostuneita tiiviissä yhteistyössä unionin sisällä toteutettavasta luonnonmukaista tuotantoa harjoittavien pientuottajien tuottajaryhmittymien ryhmäsertifioinnista, koska se helpottaisi tuotteiden saattamista markkinoille. Kaikki vastaajat kuitenkin korostivat tarvetta taata, että tällainen sertifiointi turvaa tai parantaa valvonnan luotettavuutta ja tehokkuutta.

Komissio myöntää, että valvontajärjestelmää voidaan parantaa, ja jatkaa samansuuntaista kehitystyötä jäsenvaltioiden kanssa. Koska tilintarkastustuomioistuin on hiljattain tehnyt

---

27 Tällä hetkellä 0,1 % on alhaisin taso, jolla GMO:iden esiintyminen voidaan luotettavasti määrittää.

28 Otettu käyttöön komission asetuksella (EU) N:o 271/2010 (EUVL L 84, 31.3.2010).

29 EUVL L 113, 3.5.2011, s. 1.

luonnonmukaista tuotantoa ja luonnonmukaisten tuotteiden merkintöjä koskeneen tarkastuksen, josta on määrä julkaista raportti vuoden 2012 alkupuolella, komissio aikoo tukeutua työssään myös tämän tarkastuksen tuloksiin. Komission yksiköt ja jäsenvaltiot ovat parhaillaan kehittämässä yhteistä lähestymistapaa kaikkiin valvontajärjestelmän osatekijöihin, erityisesti luonnonmukaista tuotantoa koskevan erityislainsäädännön ja elintarvikkeiden ja rehujen virallista valvontaa koskevassa asetuksessa (EY) N:o 882/2004[30] annetun yleisen lainsäädännön välisiin yhteyksiin, ja pyrkivät aktiivisempaan toimivaltaisten viranomaisten valvontaan, elintarvike- ja eläinlääkintätoimiston tarkastukset mukaan luettuina, sekä jäsenvaltioissa että hyväksytyissä kolmansissa maissa. Komissio ei epäröi aloittaa rikkomisesta johtuvia menettelyjä, jos valvontajärjestelmät eivät ole EU:n lainsäädännön mukaisia.

5. TUONTIJÄRJESTELMÄN SOVELTAMINEN

EU:ssa on yhdessä Yhdysvaltojen kanssa maailman johtavat luonnonmukaisten tuotteiden markkinat, jotka houkuttavat vientiä monista kolmansista maista ja joiden osuus yhteensä on noin 95 prosenttia maailman luonnonmukaisten tuotteiden myynnistä. Asetuksessa on säännöksiä ja yhdenmukaistettuja menettelyjä luonnonmukaisten tuotteiden EU:n markkinoille tuontia varten kahdella eri tavalla: joko EU:n luomulainsäädännön mukaisesti tai standardien ja valvontajärjestelmien vastaavuuden perusteella.

Tämän tuontijärjestelmän ulkopuolella muu vastaavien luonnonmukaisten tuotteiden tuonti EU:hun tapahtuu tuontiluvilla[31], jotka jäsenvaltioiden viranomaiset myöntävät lähetyskohtaisesti rajoitetuksi ajaksi. Tämä mahdollisuus on siirtymäjärjestely, joka lopetetaan vaiheittain[32].

5.1. Tuonti vastaavuusjärjestelmässä

Ilmauksella ’vastaava’ tarkoitetaan eri järjestelmiä tai toimenpiteitä kuvattaessa sitä, että niiden avulla voidaan saavuttaa samat tavoitteet ja noudattaa samoja periaatteita soveltamalla sääntöjä, joilla varmistetaan sama vaatimustenmukaisuuden taso[33]. Vastaavuussopimukset voivat kannustaa standardien kehittämiseen ja paikallisiin olosuhteisiin sopeutettuun valvontaan. Niitä kannatetaan Maailman kauppajärjestössä.

Codex Alimentariuksen erityisesti luonnonmukaisia elintarvikkeita koskevat ohjeet[34] muodostavat kansainvälisen tason vertailukohdan, jolla helpotetaan luonnonmukaisten tuotteiden vaatimusten yhdenmukaistamista kaikkialla maailmassa.

---

30 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 882/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, rehu- ja elintarvikelainsäädännön sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien sääntöjen mukaisuuden varmistamiseksi suoritetusta virallisesta valvonnasta (EUVL L 191, 30.4.2004, s. 1–14).

31 Jäsenvaltiot myönsivät 2 440 lupaa vuonna 2009 ja 3 754 lupaa vuonna 2010.

32 Komission asetuksen (EY) N:o 1235/2008 19 artikla.

33 Asetuksen (EY) N:o 834/2007 2 artiklan x alakohta.

34 Codex CAC/GL 32 - 1999, *Guidelines for the production, processing, labelling and marketing of organically produced foods* (Luonnonmukaisesti tuotettujen elintarvikkeiden tuotantoa, jalostusta, pakkausmerkintöjä ja markkinointia koskevat ohjeet).

5.1.1. Vastaavien takeiden tarjoamista koskeva kolmansien maiden hyväksyntä

Tätä kertomusta laadittaessa hyväksyttyjen kolmansien maiden luetteloon kuului 11 maata. Hakemuksen ovat esittäneet vielä 17 maata. Hyväksymismenettely käynnistetään virallisella hakemuksella, jonka kansalliset viranomaiset esittävät komissiolle. Se sisältää yksityiskohtaisen arvioinnin kolmannen maan luonnonmukaisen tuotannon standardointi- ja valvontajärjestelmästä sen selvittämiseksi, vastaako se EU:n järjestelmiä. Tähän arviointiin tarvitaan huomattavia resursseja. Vähäisiä eroja voidaan hyväksyä, mutta liian kaukana toisistaan olevat säännöt voivat johtaa tuontirajoituksiin. Valvontatoimenpiteiden on todistetusti oltava yhtä tehokkaita kuin EU:ssa. Komissio suorittaa myös paikalla tehtäviä tarkastuksia ja tarkistaa hyväksyttyjen kolmansien maiden luetteloa säännöllisesti.

Komissio katsoo, että onnistuneesti päätökseen viedyn ensimmäisen arvioinnin jälkeen luettelo kolmansista maista on vakain ja luotettavin lähestymistapa luonnonmukaisten tuotteiden tuonnissa, ja se myös kannustaa kehitysmaita ottamaan käyttöön omia sääntöjä ja valvontajärjestelmiä. Komission tarkoituksena on käsitellä jo jätetyt hakemukset ja mahdolliset uudet hakemukset vastaavuuden käsitteen edistämiseksi koko maailmassa.

Tähän asti tehtyihin arviointeihin tarvittu aika on kuitenkin osoittanut, että tehtävä on monimutkainen ja edellyttää suurta teknistä asiantuntemusta. Komissio voi pyytää avustavana esittelijänä toimivilta jäsenvaltioilta apua arvioinneissa paikalla tehtävissä käynneissä, mutta tämä ei selvästikään riitä kattamaan resursseja, jotka tarvitaan koko menettelyn arvioimiseen ja luettelon myöhempään seurantaan. Komissio selvittää edelleen, miten käytettyjä menettelyjä voitaisiin yksinkertaistaa, ja voi ehdottaa tapoja yksinkertaistaa ja vahvistaa valvontaa. Toistaiseksi komissio pyrkii käsittelemään vireillä olevia hakemuksia tehokkaammin. On huomattava, ettei tämä vaikuta tuontiin kyseisistä kolmansista maista, koska tuonti tapahtuu nyt jäsenvaltioiden myöntämillä tuontiluvilla (ks. edellä). Tulevaisuudessa tuonti on mahdollista kolmansien maiden tarkastuslaitosten ja -viranomaisten hyväksymisen kautta, kuten jäljempänä kuvataan.

5.1.2. Tarkastuslaitosten ja -viranomaisten hyväksyminen vastaavat takeet antaviksi

Komissio ryhtyi toteuttamaan tarkastuslaitosten vastaavuuden tunnustamista luonnonmukaisten tuotteiden tuonnissa kolmansista maista, joita ei ole hyväksytty. Hakemuksia sai jättää vuodesta 2008 alkaen. Ensimmäiseen määräaikaan eli 31. päivään lokakuuta 2009 mennessä komissio sai 73 hakemusta tarkastuslaitoksilta ja -viranomaisilta ympäri maailmaa. Komissio arvioi hakijoiden laatimat tekniset asiakirjat; useimmissa tapauksissa hakijoilta jouduttiin pyytämään lisätietoja, mikä pitkitti menettelyä. Komission vahvistamaa ensimmäistä luetteloa hyväksytyistä tarkastuslaitoksista[35] päivitetään säännöllisesti. Sitä sovelletaan 1. päivästä heinäkuuta 2012.

Komissio katsoo, että hyväksyttyjen tarkastusviranomaisten ja -laitosten luettelo voisi myös olla luotettava lähestymistapa tuonnissa, kunhan varmistetaan riittävä valvonta järjestelmän moitteettoman toiminnan takaamiseksi. Vaikka jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset vastaavat kaikkien tuotujen luonnonmukaisten tuotteiden tarkastuksista niiden vapaaseen liikkeeseen EU:n alueella luovutuksessa, on olennaisen tärkeää, että komissio reagoi ajoissa

---

[35] Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1267/2011, annettu 6 päivänä joulukuuta 2011 (EUVL L 324, 7.12.2011, s. 9).

luettelossa olevan tarkastuslaitoksen mahdollisiin puutteisiin ja poistaa sen luettelosta, jos vaatimukset eivät enää täyty.

Koska järjestelmää on uusi, eikä se vielä ole toiminnassa, päätelmiä ei voida tehdä tässä vaiheessa. Asetuksen toimivuudesta saadun kokemusten perusteella on kuitenkin selvää, että tuontijärjestelmä tämän osan täytäntöönpano ja asianmukaisen valvonnan varmistaminen lisäävät huomattavasti komission työtaakkaa.

Tuontijärjestelmän valvonnan osalta olisi tarkasteltava komission mahdollisuuksia soveltaa varotoimenpiteitä, jotta tiedossa olevat tai uudet riskit voidaan torjua tehokkaammin ottaen huomioon itse asetuksessa säädetyt toimenpiteet ja tarkastuksiin muussa EU:n lainsäädännössä sovellettavat lait[36].

5.2. Tuonti vaatimusten noudattamista koskevassa järjestelmässä

Vaatimusten noudattamista koskevassa järjestelmässä muun kuin EU:n toimijan on täytettävä kaikki EU:n lainsäädännölliset vaatimukset, kaikki yksityiskohtaiset tuotanto- ja pakkausmerkintäsäännöt mukaan luettuina. Toisin kuin vastaavuusjärjestelmässä noudatettavien sääntöjen on oltava samanlaiset, ei pelkästään vastaavat, kuin EU:ssa sovellettavat säännöt. Hyväksytyn tarkastuslaitoksen tai -viranomaisen on tehtävä toimijalle tarkastuksia, jotta komissio voi hyväksyä vaatimusten täyttymisen.

Vaatimusten noudattamista koskevaa järjestelmää ei ole vielä otettu käyttöön. Komissio vahvisti ensimmäisten tarkastusviranomaisten ja -laitosten hakemusten määräajaksi 31. lokakuuta 2014, jotta vastaavuusjärjestelmän kehittämiseen jää aikaa.

Tähän mennessä saadun kokemuksen perusteella ei ole varmaa, parantaako vaatimusten noudattamista koskeva järjestelmä EU:n markkinoille pääsyä ja saavatko EU:n kauppakumppanit siitä lisähyötyä vastaavuusjärjestelmään verrattuna. Kuluttajat eivät myöskään saa siitä merkittävää hyötyä vastaavien tuotujen luonnonmukaisten tuotteiden suhteen, joita ei voida erottaa markkinoilla. Lisäksi järjestelmästä aiheutuu ylimääräistä hallinnollista työtaakkaa verrattuna vastaavuusjärjestelmään ilman minkäänlaista lisäetua. Tästä syystä komissio pitää parempana keskittää ponnistelunsa pikemminkin vastaavuusjärjestelmään kuin vaatimusten noudattamista koskevaan järjestelmään, jonka hyödyllisyyttä ja tehokkuutta on syytä harkita uudelleen yhdessä kauppakumppanien kanssa luonnonmukaisten tuotteiden kaupan nykyisiä ja tulevia näkymiä ajatellen.

5.3. Tarkastustodistus

Luonnonmukaisten tuotteiden lähetyksen luovuttaminen vapaaseen liikkeeseen EU:ssa edellyttää joko kolmannen maan taikka komission tai jonkin jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen (tuontilupajärjestelmässä) hyväksymän tarkastuslaitoksen tai -viranomaisen antaman alkuperäisen tarkastustodistuksen esittämistä. Kun lähetys tuodaan EU:hun, se tarkastetaan tarkastustodistuksen tietojen perusteella, erityisesti luonnonmukaiseen tuotantoon viittaavat merkinnät ja erän numerot, ja tämän jälkeen tulli vahvistaa todistuksen. Tarkastustodistus on näin ollen keskeinen tekijä, kun jäljitetään kutakin luonnonmukaisten

---

[36] Asetus (EY) N:o 882/2004 ja komission asetus (EY) N:o 669/2009, annettu 24 päivänä heinäkuuta 2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 882/2004 täytäntöönpanosta tiettyjen muiden kuin eläinperäisten rehujen ja elintarvikkeiden tuontia koskevan tehostetun virallisen valvonnan osalta ja päätöksen 2006/504/EY muuttamisesta (EUVL L 194, 25.7.2009, s. 11 – 21).

tuotteiden erää kolmannesta tuottajamaasta EU:n maahantuojaan. Jäljitettävyyden avulla voidaan selvittää tuotteen jakelu EU:ssa, jos tuote on poistettava markkinoilta.

Toimijat pitävät alkuperäisen tarkastustodistuksen toimitusvelvoitetta hankalana, koska alkuperäisen todistuksen toimittamisesta aiheutuu mahdollisesti viiveitä, ja haluaisivat siirtyä sähköisiin tarkastustodistuksiin. Eräät jäsenvaltiot, joiden kautta kulkee prosentuaalisesti suuri osuus kaikesta EU:n tuonnista, ovat ilmaisseet kiinnostuksensa tutkia mahdollisuutta käyttää sähköisiä todistuksia, jotka asetettaisiin saataville suojatussa tietokannassa jäsenvaltioiden viranomaisille ja komissiolle tarkastuksia, tulliselvitystä ja valvontaa varten. Komissio aikoo tutkia mahdollisuutta ottaa käyttöön tällainen järjestelmä, joka tarjoaisi toimijoille nopeammat tulliselvitykset ja antaisi komissiolle tärkeitä tietoja tuontitapahtumista sen valvoessa tarkastuslaitoksia kolmansissa maissa. Tärkeintä on, että tällainen järjestelmä helpottaisi myös jäsenvaltioiden nopeaa reagointia rikkomistapauksissa pysäyttämällä vaatimustenvastaiset tuotteet.

6. PÄÄTELMÄT

Tässä kertomuksessa on tarkasteltu nykyjärjestelmästä vuodesta 2009 saatuja vähäisiä kokemuksia, joista komissio tekee seuraavat päätelmät:

a) Asetuksen soveltamisalaa ei ole tällä hetkellä objektiivisin perustein syytä laajentaa suurkeittiöihin. Tekstiilien ja kosmetiikan luonnonmukaisuutta koskevilla merkinnöillä voitaisiin mahdollisesti suojata riittävällä tavalla kuluttajien ja tuottajien etu muilla keinoin. On suositeltavampaa syventää maataloustuotteiden sääntelyä ja valvontaa kuin laajentaa soveltamisalaa useampiin tuotteisiin ja aloihin.

b) GMO:iden käyttökielto luonnonmukaisessa tuotannossa on pantu asianmukaisesti täytäntöön, mutta myyjän ilmoitusta on tarkasteltava vielä uudelleen ja joidenkin tuotteiden saatavuutta muina kuin GMO-tuotteina tarkkailtava. Varotoimenpiteitä ja yhdenmukaistettuja toimia pidetään parempina kuin luonnonmukaisten tuotteiden erityistä GMO-kynnysarvoa, joka ei näytä olevan perusteltu nykyisissä olosuhteissa. Rinnakkaiselosta jäsenvaltioille annettiin lisäohjeita 13. heinäkuuta 2010, jolloin komissio antoi komission suosituksen ohjeiksi kansallisista rinnakkaiseloa koskevista toimenpiteistä, joilla estetään GMO:iden tahaton esiintyminen tavanomaisesti ja luonnonmukaisesti viljeltyjen kasvien seassa. Tässä on kuitenkin tutkittava viimeaikaista kehitystä.

c) Valvontajärjestelmä soveltui useimmissa tapauksissa hyvin sisämarkkinoiden toimintaan; sen soveltamisessa on kuitenkin vielä joitakin heikkouksia. Sen suorituskykyä on edelleen pyrittävä parantamaan.

Vaikka uuden vastaavuuteen perustuvan tuontijärjestelmän täytäntöönpanossa on tapahtunut edistystä, sitä on vielä johdonmukaistettava, ja vaatimusten noudattamista koskevan järjestelmän käyttöönoton hyödyllisyyttä on arvioitava.

Komissio katsoo, että on liian aikaista lisätä asetuksen muuttamista koskevia ehdotuksia tähän kertomukseen erityisesti nyt, kun ehdotus asetuksen mukauttamisesta Lissabonin

sopimukseen[37] on vielä keskusteltavana parlamentissa ja neuvostossa. Komission tarkoituksena on tällä kertomuksella esittää tosiasioita, jotka voivat ohjata rakentavaa keskustelua luonnonmukaista maataloutta koskevasta asetuksesta. Tämän keskustelun pohjalta komissio voi esittää lainsäädännöllisiä ehdotuksia myöhemmässä vaiheessa.

Jotta keskustelu olisi mahdollisimman rakentavaa ja kansalaiset voisivat osallistua siihen helposti, komissio pitää luonnonmukaisesta maataloudesta käytävän keskustelun keskeisinä aiheina tulevaisuudessa sellaisia aiheita kuin lainsäädäntökehyksen yksinkertaistaminen (varmistaen samalla, etteivät standardit heikkene), GMO-viljelykasvien rinnakkaiselo erityisesti luonnonmukaisen viljelyn kanssa sekä luonnonmukaisten tuotteiden valvontajärjestelmän ja niiden kauppaa koskevan vastaavuusjärjestelmän parantaminen.

Komissio kehottaa Euroopan parlamenttia ja neuvostoa keskustelemaan tässä kertomuksessa esiin tuoduista asioista ja toivoo palautetta muilta sidosryhmiltä.

---

[37] KOM(2010) 759 lopullinen, 17.12.2010.

LIITE

Ehdotuksia komission Euroopan parlamentille ja neuvostolle luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 soveltamisesta laatiman kertomuksen pohjalta käytävän keskustelun aiheiksi

1. Voidaanko lainsäädäntökehystä yksinkertaistaa ja miten, vesittämättä kuitenkaan standardeja?

2. Mitä toimenpiteitä olisi toteutettava sen varmistamiseksi, että rinnakkaiseloa noudatetaan ja että kuka tahansa viljelijä voi halutessaan täyttää luonnonmukaisen tuotannon standardit?

3. Onko tarpeen tarkistaa nykyisiä tuotantovaatimuksia ja asettaa tiukempia sääntöjä esimerkiksi luonnonmukaisesti tuotettujen nuorten eläinten, rehun ja siementen tai muun suhteen? Jos vastaus on kyllä, mitä voidaan ehdottaa viljelijöille tai alueilla, jotka eivät pysty täyttämään uusia ehtoja? Olisivatko kilpailuedellytykset tasapuoliset, jos sovellettaisiin alueellista joustavuutta? Olisivatko tarkastukset toteutettavissa?

4. Tarkastukset perustuvat läpi elintarvikeketjun vähintään kerran vuodessa tehtäviin kunkin toimijan fyysisiin tarkastuksiin. Toimijoiden on saatava todistus riippumattomilta sertifioijilta. Miten valvontajärjestelmää voitaisiin parantaa?

5. Luonnonmukaisia elintarvikkeita ja luonnonmukaista maataloutta koskevan eurooppalaisen toimintasuunnitelman[38] mukaisesti komissio on edistänyt vastaavuutta luonnonmukaisten tuotteiden kaupassa, hyväksymällä joko kolmansia maita tai tarkastuslaitoksia. Olisiko vastaavuuden oltava ainoa luonnonmukaisten tuotteiden kaupassa sovellettava peruste? Komissio on viime vuosina saanut myös vastavuoroisia hyväksyntöjä kolmansista maista, joiden vastaavuuden EU on tunnustanut. Olisiko tällaista lähestymistapaa vahvistettava, jotta EU:n tavoiteltavat edut voitaisiin turvata paremmin?

---

[38] KOM(2004) 415 lopullinen, 10.6.2004, KOMISSION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN PARLAMENTILLE, Luonnonmukaisia elintarvikkeita ja luonnonmukaista maataloutta koskeva eurooppalainen toimintasuunnitelma.